

skabelige Fænomener, som naar visse forstmæssigt drevne Skove kaldes „Brændemarker“!

Illustrationsmaterialet er dels en enkelt Gengivelse i Teksten efter et Udsnit af Videnskabernes Selskabs Kort; man kunde have ønsket mere kartografisk Billedstof af den Karakter. Plancherne er smukt udførte Reproduktioner efter, hovedsagelig samtidige, Landskabsbilleder. Det gælder om flere af disse, f. Eks. Eckersbergs og Jens Juels, at de, foruden deres Illustrationsværdi, tillige i den fine Gengivelse har deres heraf uafhængige kunstneriske Værdi velbevaret. P. C. Skovgaards Tegning af den frønnede Stub paa Omslaget er et sjældent velvalgt Symbolum for hele Bogen.

„Det gamle Land“ bør, og vil, finde Læsere i mange Lejre. Den vil fængsle ikke alene alle geografisk, men ogsaa alle historisk, kulturhistorisk og litterært interesserede som den omhyggeligt udarbejdede Skildring den er af det danske Kulturlandskab paa et Tidspunkt, da dette gennem Aarhundreders Tilpasning helt var præget af gamle, men forældede Kultur- og Samfundsformer, hvis oprindelige Hensigtsmæssighed var perverteret til hæmmende Tradition, og hvis Livstilpasning var stivnet til inhumane og livsfjendske Samfundskaar.

Axel Schou.

Aarbog 1942 udgivet af Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg og Selskabet „Handels- og Søfartsmuseets Venner“.

I den danske Søfarts og Handels Historie ligger et yderst interessant og vigtigt Stof for Historikere og Geografer, og det er naturligt, at Kronborg-Museets Direktør Knud Klem har følt Betydningen af at have et Publikationsorgan for Studier af denne Art, særlig for saadanne, som er umiddelbart knyttet til nævnte Museum. Man maa fra geografisk Side hilse disse Bestræbelser velkommen, og der er Grund til at glæde sig over det smukke Resultat i ovennævnte Aarbogs første Aargang. Af Indholdet kan nævnes Albert Olsen: Svenske Lurendrejere i Sundet i det 17. Aarhundrede og Knud Klem: Om Udlægningen af Danmarks ældste Fyrskib paa Læsø Trindel 1829. Udstyret er smukt og tiltalende.

Niels Nielsen.

Vitus Bering. 1741—1941. 60 Sider. 27 × 18 cm. Ill. og Bilag. H. Hagerups Boghandel. København 1942.

Som Festskrift i Anledning af Firmaets 90-aarige Bestaaen har Hagerups Forlag haft den gode Idé at samle Kantate og Taler ved Vitus Bering-Festen i Horsens den 19. December 1941 for paa denne Maade i en Bog for Eftertiden at vidne „om vor Beundring for

Bering og hans Mænd og dermed for den Vilje og det Vovemod, som endnu i vore Dage har vist sig levende og virksomt i den danske Sømandsstand“.

Bogen indeholder Hans Hartvig Seedorff Pedersens Kantate med Brudstykker af Vagn Holmboes Musik, Taler af Professorerne Niels Bohr og Niels Nielsen samt et Uddrag af Beskrivelsen til Mogens Bøggilds og Kaare Klints Monument for Vitus Bering, som tænkes rejst i Horsens.

Resultatet er et usædvanlig smukt og fornemt Stykke Bogkunst.

Niels Nielsen.

Vore Fortidsminder. Arkæologiske Kort over Løkken samt over Brønderslev-Sæby. 1:100 000. Udgivet af Geodætisk Institut og Nationalmuseet. København 1941. Pris pr. Blad 2,40 Kr.

Hermed fortsættes den gentagne Gange omtalte Udgivelse af Kortserien: Vore Fortidsminder. Fremstillingsformen er den samme som i de tidligere Blade, idet de under Staten fredede Oldtidsmindesmærker er afsatte med rød Signatur, medens de historiske Mindesmærker er angivet med blaa Signatur. Den ledsagende Tekst er ganske kortfattet og koncentreret og for Oldtidsmærkernes Vedkommende begrænset til kun at omfatte de mere betydningsfulde. Højfordelingens geografiske Hovedtræk kommer smukt frem, navnlig den højrige Zone fra Frederikshavn til Nørresundby; ligeledes bemærker man de relativt mange, yngre Høje i den nordlige Del af den Store Vildmose. Kortet er et fortræffeligt Hjælpemiddel i de forskellige Former for Undervisning og Oplysning.

Niels Nielsen.

Fridlev Thøgersen: Danmarks Moser. Beretning om Hedeselskabets systematiske Eng- og Moseundersøgelser. 170 Sider. 25 × 17 cm. Talrige Kort. Viborg 1942.

Bogen er Resultatet af en Række indgaaende Undersøgelser af vore Moser væsentlig med Henblik paa Fremstillingen af Brændtørv. Foranledningen til disse Undersøgelser var de mange Tørv af daarlig Kvalitet, der kom paa Markedet under Verdenskrigen 1914—18. Der havde allerede flere Gange tidligere været Planer fremme om en detailleret Undersøgelse af de danske Moser, men først efter at Moserne var blevet henlagt under Det danske Hedeselskab, kom der Resultater ud heraf. I 1918 stillede Professor Dr. phil. A. Mentz Forslag om en landsomfattende Undersøgelse af Moserne. Denne Undersøgelse skulde bl. a. kaste Lys over, hvilke